

**AGENCIJA ZA
NADZOR OSIGURANJA
CRNA GORA**

**IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA
U 2011. GODINI**

April 2012. godine

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA

Kralja Nikole 27a/III, 81000 Podgorica

Crna Gora

Tel: +382 20 442 824

Fax: +382 20 442 830

E-mail: agencija@ano.co.me

Veb sajt: www.ano.me

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA	5
3. NADZOR I KONTROLA	8
3.1. Nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje	8
3.2. Nadzor nad poslovanjem društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju	15
3.3. Nadzor nad poslovanjem Udruženja - Nacionalnog biroa osiguravača	22
4. RJEŠAVANJE PO PRITUŽBAMA OSIGURANIKA I DRUGIH KORISNIKA OSIGURANJA	23
5. DOZVOLE, OVLAŠĆENJA I SAGLASNOSTI	28
6. IZVJEŠTAVANJE	29
6.1. Izveštavanje od strane društava za osiguranje i društava za posredovanje i zastupanje u osiguranju	29
6.1.1. <i>Izveštavanje o finansijskim i operativnim podacima poslovanja društava za osiguranje</i>	29
6.1.2. <i>Sistem elektronskog izveštavanja</i>	30
6.1.3. <i>Izveštavanje o relevantnim aktima iz poslovanja od strane društava za osiguranje i društava za posredovanje i zastupanje u osiguranju</i>	31
6.2. Izveštavanje o podacima sa tržišta osiguranja Crne Gore	32
6.2.1. <i>Mjesečni izvještaji</i>	32
6.2.2. <i>Kvartalni izvještaji</i>	33
6.2.3. <i>Godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja</i>	33
6.2.4. <i>Izveštavanje Savjeta za finansijsku stabilnost</i>	33
6.2.5. <i>Objavljivanje finansijskih iskaza društava za osiguranje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji</i>	34
7. SARADNJA NA UNUTRAŠNJEM I MEĐUNARODNOM PLANU	34
8. STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH	36

1. UVOD

Nadležna institucija za nadzor i kontrolu sektora osiguranja u Crnoj Gori je Agencija za nadzor osiguranja, koja je osnovana u skladu sa Zakonom o osiguranju ("Sl. list RCG", br. 78/06 i 19/07, u daljem tekstu: Zakon), u cilju zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja i obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti osiguranja zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja.

Osnovni principi na kojima se zasniva funkcionisanje Agencije za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija) su:

- ✚ efikasno i efektivno obavljanje poslova iz nadležnosti;
- ✚ objektivan i nepristrasan pristup u sprovođenju kontrola nad poslovanjem subjekata nadzora;
- ✚ transparentnost u poslovanju.

Polazeći od Zakonom utvrđenih nadležnosti i ovlašćenja, poslovanje Agencije je usmjereno na kontinuirani razvoj i sprovođenje regulatorne i nadzorne funkcije u skladu sa najboljom praksom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Tokom 2011. godine Agencija je, u skladu sa godišnjim planom rada, sprovodila aktivnosti:

- ✚ unapređenja regulatornog okvira za oblast osiguranja, izmjenom postojećih i donošenjem novih zakonskih i podzakonskih propisa zasnovanih na međunarodnim standardima;
- ✚ nadzora nad društvima za osiguranje, društvima za posredovanje i zastupanje u osiguranju i Nacionalnim biroom osiguravača, uz unapređenje samog procesa nadzora;
- ✚ zaštite, odnosno sprječavanja ugrožavanja interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja;
- ✚ licenciranja subjekata na tržištu osiguranja;
- ✚ statističkog izvještavanja o stanju na tržištu osiguranja;
- ✚ saradnje sa institucijama sistema, drugim nadzornim institucijama i međunarodnim organizacijama iz oblasti osiguranja;
- ✚ kontinuirane edukacije zaposlenih u Agenciji.

Ovaj Izveštaj usvojen je na 89. sjednici Savjeta Agencije, održanoj dana 27.04.2012. godine.

2. ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA

Agencija je u 2011. godini donijela sljedeća akta:

- ✚ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje društvo za osiguranje dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. list Crne Gore“, br. 70/08 i 87/09 i 48/11),
- ✚ Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu izračunavanja rezervi za rezervisane štete („Sl. list CG“, br. 41/11),
- ✚ Pravilnik o sadržini obrasca polise osiguranja od autoodgovornosti.

Agencija je, u okviru svojih nadležnosti, pored navedenih propisa, sačinila i nacrt Smjernica za analizu rizika pranja novca i finansiranja terorizma u društvima za osiguranje, sa primjenom u životnim osiguranjima, a koje su usvojene i stupile na snagu početkom 2011. godine. Smjernicama su propisani osnovi za vršenje analize ovog rizika u društvima za životna osiguranja, kao i mjere prevencije koje društva moraju da sprovedu, obaveza imenovanja lica koja su nadležna za izvještavanje, sačinjavanje indikatora koji ukazuju na opasnost od pranja novca ili finansiranja terorizma, isl.

Najvažniji dio aktivnosti Agencije u dijelu zakonodavstva bio je usmjeren na izmjenu zakonske regulative u oblasti opštih propisa iz osiguranja. Agencija je, u septembru 2011. godine, privela kraju sačinjavanje nacrta izmjena Zakona o osiguranju i novog teksta Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju. Izmjene prvenstveno imaju za cilj usklađivanje sa EU direktivama, i to: 92/49/EC, 2007/44/EC, 2002/83/EC, 2002/92/EC i 2009/103/EC.

a) Osnovne izmjene u Zakonu o osiguranju su sljedeće:

1. Minimalni akcijski kapital – povećanje na:

- 2.000.000€ za društvo koje obavlja poslove osiguranja samo iz pojedine vrste neživotnih osiguranja;
- 3.000.000€ za društvo koje obavlja poslove osiguranja iz svih vrsta neživotnih osiguranja ili pojedine vrste neživotnih osiguranja koje uključuju i obavezna osiguranja, osiguranje kredita i jemstva;
- 3.000.000€ za društvo koje obavlja poslove životnih osiguranja.
- 3.000.000€ za društva za reosiguranje.

Ovi iznosi dodatno će se revidirati na godišnjoj osnovi počev od dana ulaska Crne Gore u Evropsku Uniju, kako bi se uzele u obzir promjene u evropskom indeksu potrošačkih cijena

koje objavljuje Eurostat. Takođe, za primjenu ovih iznosa ostavljeni su prelazni rokovi od 1 godine za neživotna i 7 godina za životna osiguranja.

2. *Sticanje kvalifikovanog učešća - ocjena podobnosti podnosioca zahtjeva na osnovu:*

- reputacije, kao i pravnog odnosno finansijskog položaja podnosioca zahtjeva,
- reputacije i stručnih kvalifikacija lica koja su nosioci upravljačkih funkcija, za podnosioca zahtjeva koji su pravna lica;
- finansijske stabilnosti podnosioca zahtjeva, s obzirom na vrstu djelatnosti koju obavlja;
- mogućnosti efikasnog vršenja nadzora nad društvom u kome se vrši sticanje nakon eventualnog izdavanja saglasnosti;
- mogućnosti da, u vezi sa tim sticanjem, bude ili je bilo počinjeno, odnosno pokušano, pranje novca i finansiranje terorizma.

U slučaju da lice stekne akcije bez saglasnosti, ili da mu zahtjev bude odbijen, nema pravo upravljanja i dužno je da ih otuđi u roku od 30 dana od dana sticanja.

3. *Pojačavanje odgovornosti odbora direktora* – ova lica snose krajnju odgovornost za usklađenost poslovanja društva za osiguranje sa propisima kojima se reguliše oblast osiguranja, i dužna su da:

- obezbijede efikasan sistem upravljanja i rukovođenja,
- osiguraju obavljanje djelatnosti osiguranja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast osiguranja i u skladu sa prirodom i obimom poslovnih djelatnosti,
- uspostave funkcionalne i pouzdane administrativne i računovodstvene procedure, kao i adekvatne mehanizme interne kontrole.

Pored ovoga, nepoštovanje obaveze izvještavanja ili nepostupanja shodno izrečenim mjerama nadzora povlače mogućnost oduzimanja saglasnosti koju Agencija daje.

4. *Posredovanje/zastupanje u osiguranju* – redefinisane obima poslova posrednika i zastupnika, uvođenje obaveze minimalnog osinivačkog kapitala, otvaranje mogućnosti za prodaju polisa osiguranja u bankama, definisanje obaveza u pogledu pružanja informacija klijentima tokom čitavog ugovornog odnosa, kao i pooštavanje mjera za oduzimanje dozvola za rad i oduzimanje ovlašćenja posrednicima/zastupnicima u osiguranju.

5. *Novi uslovi adekvatnosti kapitala* – uvođenje kapitala kao obračunske kategorije, koja se izračunava kao zbir osnovnog i dopunskog kapitala i umanjuje za odbitne

stavke, uvođenje garantnog kapitala, preciziranje odnosa koji se smatraju kapitalnom adekvatnošću i to:

- Kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak margini solventnosti;
- Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti;
- Garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu akcijskog kapitala.

b) Osnovne izmjene u Zakonu o obaveznom osiguranju u saobraćaju su sljedeće:

1. *Povećanje osiguranih suma* – predviđeno je postupno, propisan je način povećavanja suma u prve 3 godine, a zatim će se sume dalje uvećavati odlukama Vlade, na predlog regulatornog organa. Cilj je dostizanje suma važećih u EU – 1.000.000€ po odštetnom zahtjevu, odnosno 5.000.000€ po štetnom događaju (bez korekcije za indeks potrošačkih cijena);
2. *Liberalizacija tarifa premija* – od isteka pete godine od dana stupanja na snagu novog zakonskog teksta, regulator neće davati saglasnost na minimalne tarife premija. To znači da će društva biti odgovorna za sačinjavanje sopstvenih tarifa, koje će se prije početka korišćenja dostavljati regulatornom organu na kontrolu usklađenosti sa aktuarskim i načelima struke osiguranja, na koji način će se kontrolisati dovoljnost sredstava za isplatu šteta.
3. *Uvođenje Evropskog izvještaja o nezgodi* – dokument koji će izdavati društva za osiguranje uz polisu autoodgovornosti, a koji će učesnicima saobraćajne nezgode služiti za sporazumno utvrđivanje odgovornosti za štetu, u slučajevima kod šteta samo na vozilima, pri čemu ta vozila mogu nastaviti kretanje u saobraćaju, kao i kad se strane dogovore o razlozima nezgode. Obrazac je već u primjeni u zemljama u okruženju, a u Crnoj Gori će se primjenjivati po usklađivanju odredbi Zakona o bezbjednosti u saobraćaju sa ovim zakonom.
4. *Redefinisanje statusa Nacionalnog udruženja osiguravača* – kako bi se izbjegle dosadašnje nedoumice oko statusa privrednog društva ili nevladine organizacije, pošto nijedna od te dvije mogućnosti u potpunosti ne pogoduje stvarnoj prirodi ovog udruženja, ovim zakonom pokušaće se da se prevaziđe taj problem. Biće uvedene i druge obaveze, u pogledu upravljanja sredstvima Garantnog fonda, kao i izvještavanja prema regulatoru, i bliže pojašnjene mjere nadzora koje su regulatoru na raspolaganju.
5. *Pružanje informacija u vezi sa obaveznim osiguranjem* – obaveza učesnika da razmijene potrebne informacije, obaveza društava da Udruženju, odnosno nadležnim organima ili trećim oštećenim licima dostavljaju propisane informacije,

uspostavljanje Informacionog centra pri Udruženju, što će omogućiti usaglašeno djelovanje organa nadležnih za kontrolu i Udruženja.

6. *Uvođenje pojmova koji su vezani za pristup u EU* – ovlašćeni predstavnici za štete – lica koja će imenovati domaća osiguranja koja prodaju osiguranje na teritoriji EU i strana društva koja se bave tim poslovima na teritoriji CG (kada po opštim propisima to bude omogućeno), Biro za naknadu štete – funkcionisaće pri Udruženju, a biće nadležan za slučajeve kada:
- društvo za osiguranje okrivljenog vozača ili ovlašćeni predstavnik tog društva za osiguranje u Crnoj Gori ne isplati naknadu ili ne dostavi prihvatljiv odgovor u propisanom roku,
 - društvo za osiguranje okrivljenog vozača ne imenuje ovlašćenog predstavnika za Crnu Goru,
 - nije moguće identifikovati motorno vozilo koje je uzrokovalo osigurani događaj,
 - nije moguće pribaviti potvrdu o osiguranju za vozilo koje pričinu štetu u roku od dva mjeseca od nastanka osiguranog slučaja.

3. NADZOR I KONTROLA

Aktivnosti Agencije u domenu nadzora nad radom subjekata na tržištu osiguranja su, tokom 2011. godine, bile usmjerene na sprovođenje redovnih i ciljnih posrednih i neposrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje, društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i Udruženja-Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore. Istovremeno je vršeno kontinuirano usklađivanje procedure nadzora sa izmjenama zakonskih i podzakonskih propisa, kao i međunarodnih standarda supervizije, i dalje unapređenje pristupa nadzoru pomjeranjem fokusa sa kontrole zakonitosti poslovanja na kontrolu koja se bazira na procjeni rizika u poslovanju nadziranih subjekata i na upravljanju tim rizicima.

3.1. Nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje

U cilju obezbjeđenja stabilnog i finansijski zdravog tržišta osiguranja Agencija je, u izvještajnom periodu, sprovodila kontinuirani posredni nadzor nad poslovanjem svih društava za osiguranje putem analize:

- ✚ kvartalnih i godišnjih finansijskih izvještaja i izvještaja o poslovanju društava za osiguranje;
- ✚ mišljenja ovlašćenih aktuara na kvartalne i godišnje finansijske izvještaje i poslovanje društava za osiguranje;

- ✚ izvještaja ovlašćenih revizora o izvršenoj reviziji godišnjih finansijskih iskaza društava za osiguranje;
- ✚ kvartalnih izvještaja internih revizora osiguravajućih društava.

Tokom 2011. godine pokrenuto je 8 postupaka neposrednog nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje (i to za 5 osiguravajućih društava koji se bave neživotnim osiguranjima i za 3 društva za životna osiguranja). Neposredni nadzor poslovanja osiguravača je izvršen na bazi neposrednog uvida u poslovnu dokumentaciju društva, putem direktne komunikacije sa menadžmentom i zaposlenima, i isti je obuhvatio:

- ✚ ciljne neposredne kontrole kanala prodaje 2 neživotna osiguravača, u dijelu analize internih procedura i načina vođenja stroge evidencije, sa posebnim osvrtom na osiguranje od autoodgovornosti;
- ✚ djelimičnu neposrednu kontrolu poslovanja u 2010. godini i u prvom kvartalu 2011. godine 1 društva koje se bavi neživotnim osiguranjima, u sljedećim segmentima: nenaplaćena potraživanja, likvidnost, ažurnost u rješavanju i isplati šteta, adekvatnost nivoa tehničkih rezervi, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i 1/3 garantne rezerve, troškovi sprovođenja osiguranja i primjena tarifa u osiguranju od posljedica nesrećnog slučaja;
- ✚ djelimičnu neposrednu kontrolu poslovanja u 2010. godini i za prva dva kvartala 2011. godine 1 društva koje se bavi neživotnim osiguranjima, sa posebnim naglaskom na sljedeće segmente poslovanja: adekvatnost utvrđenog nivoa rezervi za štete kod osiguranja od autoodgovornosti, deponovanje i ulaganje tehničkih rezervi i 1/3 garantne rezerve, primjena tarifa u osiguranju lica od posljedica nesrećnog slučaja, ažurnost u procesu rješavanja šteta i troškovi sprovođenja osiguranja.
- ✚ djelimičnu neposrednu kontrolu poslovanja u 2010. godini i za prva tri kvartala 2011. godine 1 društva koje se bavi neživotnim osiguranjima, u sljedećim segmentima: adekvatnost utvrđenog nivoa rezervisanih šteta osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja motornih vozila; deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i jedne trećine garantne rezerve; primjena tarifa kod ostalih osiguranja imovine; ažurnost u procesu rješavanja šteta i troškovi sprovođenja osiguranja.
- ✚ ciljne neposredne kontrole 2 životna osiguravača u dijelu postupaka i procedura koji se primjenjuju u vršenju obaveza propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i

finansiranja terorizma i Smjernicama za analizu rizika pranja novca i finansiranja terorizma u društvima za osiguranje;

- ✚ djelimičnu neposrednu kontrolu poslovanja u 2010. godini 1 životnog osiguravača, u dijelu: solventnosti, likvidnosti, adekvatnosti utvrđenog nivoa tehničkih rezervi, deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i 1/3 garantne rezerve, internih procedura u dijelu primjene uslova i tarifa, postupka prodaje i sklapanja ugovora o osiguranju, postupaka i procedura koji se primjenjuju u vršenju obaveza propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i Smjernicama za analizu rizika pranja novca i finansiranja terorizma u društvima za osiguranje.

Sprovedenim neposrednim kontrolama poslovanja društava za osiguranje utvrđene su nezakonitosti i nepravilnosti u izvještavanju i evidenciji obrazaca stroge evidencije, primjeni internih akata, drugih propisa i opštih akata kojima je uređeno poslovanje društava za osiguranje, vođenju poslovnih knjiga, primjeni uslova i tarifa osiguranja, postupanju u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom u dijelu deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i garantne rezerve.

Na osnovu urađenih zapisnika o izvršenim neposrednim kontrolama, Agencija je donijela 8 rješenja o izricanju mjere nadzora za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti i 2 rješenja o izricanju mjere nadzora zbog nepostupanja u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom.

Predmetnim rješenjima Agencija je naložila preduzimanje sljedećih aktivnosti:

- ✚ dostavljanje izvještaja interne revizije u dijelu primjene internih akata (sa prikazom utvrđenih nepravilnosti u njihovoj primjeni i predlogom mjera za otklanjanje istih i rokova za njihovo sprovođenje), uz odluku Odbora direktora kojom se pomenuti izvještaj usvaja;
- ✚ mjesečno izvještavanje o visini troškova sprovođenja osiguranja i preduzimanje aktivnosti racionalizacije troškova sprovođenja osiguranja;
- ✚ unapređenje internih procedura, sačinjavanje izvještaja o izloženosti društva riziku pranja novca i finansiranja terorizma i uspostavljanje registra klijenata sa kategorisanjem rizičnosti svakog klijenta;
- ✚ postupanje u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i dostavljanje korigovanih finansijskih iskaza, sa odlukom Odbora direktora kojom se isti usvajaju;

- ✚ dostavljanje izvještaja interne revizije o postupku zaključivanja ugovora o osiguranju i primjeni uslova i tarifa, sa odlukom Odbora direktora kojom se isti usvaja;
- ✚ dostavljanje mišljenja ovlaštenog aktuara o uzrocima negativnog tehničkog rezultata konstatovanog za pojedine vrste osiguranja;
- ✚ usklađivanje deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i garantne rezerve sa propisima.

U izvještajnom periodu Agencija je kontinuirano sprovodila aktivnosti praćenja postupanja društava za osiguranje po izrečenim mjerama nadzora.

NAZIV DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	PREDMET KONTROLE	MJERE NADZORA	POSTUPANJE PO MJERAMA NADZORA
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE	ciljna neposredna kontrola kanala prodaje, u dijelu analize internih procedura i načina vođenja stroge evidencije;	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-146/10-11 od 09. 09. 2011. godine) Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-146/11-11 od 09. 09. 2011. godine)	društvo je postupilo po Rješenju društvo je postupilo po dijelu naloga iz Rješenja čiji je rok za realizaciju dospio; realizacija dijela naloga je u toku;
DELTA GENERALI OSIGURANJE	ciljna neposredna kontrola kanala prodaje obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, u dijelu analize internih procedura i načina vođenja stroge evidencije;	Društvu su preporučene aktivnosti na unaprjeđenju internih procedura i poslovne prakse, u cilju efikasnijeg i efektivnijeg obavljanja poslova osiguranja	realizacija je u toku
MERKUR OSIGURANJE	ciljna neposredna kontrola postupaka i procedura koji se primjenjuju u vršenju obaveza propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i Smjernicama za analizu rizika pranja novca i finansiranja terorizma u društvima za osiguranje;	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-961/11-11 od 15. 12. 2011. godine)	društvo je postupilo po dijelu naloga iz Rješenja čiji je rok za realizaciju dospio; realizacija dijela naloga je u toku
GRAWE OSIGURANJE	ciljna neposredna kontrola postupaka i procedura koji se primjenjuju u vršenju obaveza propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i Smjernicama za analizu rizika pranja novca i finansiranja terorizma u društvima za osiguranje;	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-666/6-11 od 09. 09. 2011. godine)	društvo je postupilo po Rješenju
SWISS OSIGURANJE	neposredna kontrola poslovanja društva u 2010. godini i u prvom	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-966/1-11 od 22. 09. 2011. godine)	društvo je postupilo po Rješenju

	kvartalu 2011. godine, u sljedećim segmentima: nenaplaćena potraživanja, likvidnost, ažurnost u rješavanju i isplati šteta, adekvatnost nivoa tehničkih rezervi, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i 1/3 garantne rezerve, troškovi sprovođenja osiguranja i primjena tarifa u osiguranju od posledica nesrećnog slučaja.	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-968/1-11 od 22. 09. 2011. godine)	realizacija Rješenja je u toku
		Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-969/1-11 od 22. 09. 2011. godine)	društvo je postupilo po dijelu naloga iz Rješenja čiji je rok za realizaciju dospio; realizacija dijela naloga je u toku
		Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-967/1-11 od 22. 09. 2011. godine)	društvo je postupilo po Rješenju
ATLAS LIFE	neposredna kontrola poslovanja društva u 2010. godini, u sljedećim segmentima: solventnost, likvidnost, adekvatnost utvrđenog nivoa tehničkih rezervi, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i 1/3 garantne rezerve, interne procedure u dijelu primjene uslova i tarifa, postupak prodaje i sklapanja ugovora o osiguranju, postupci i procedure koji se primjenjuju u vršenju obaveza propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizam i Smjericama za analizu rizika pranja novca i finansiranja terorizma u društvima za osiguranje;	Društvu su preporučene aktivnosti na unaprjeđenju internih procedura i poslovne prakse, u cilju efikasnijeg i efektivnijeg obavljanja poslova osiguranja;	realizacija je u toku
LOVČEN OSIGURANJE	neposredna kontrola poslovanja društva u 2010. godini i u drugom kvartalu 2011. godine, sa posebnim naglaskom na sljedeće segmente poslovanja: adekvatnost utvrđenog	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-989/18-11 od 27. 12. 2011. godine)	društvo je postupilo po Rješenju
		Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-989/19-11 od 27. 12. 2011. godine)	društvo je postupilo po Rješenju

	nivoa rezervi za štete kod osiguranja od autoodgovornosti, deponovanje i ulaganje tehničkih rezervi i 1/3 garantne rezerve, primjena tarifa u osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja, ažurnost u procesu rješavanja šteta i troškovi sprovođenja osiguranja.	
SAVA MONTENEGRO	neposredna kontrola poslovanja društva u 2010. godini i za prva tri kvartala 2011. godine, u sljedećim segmentima: adekvatnost utvrđenog nivoa rezervisanih šteta osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja motornih vozila; deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i jedne trećine garantne rezerve; primjena tarifa kod ostalih osiguranja imovine; ažurnost u procesu rješavanja šteta i troškovi sprovođenja osiguranja.	Zapisnik o izvršenoj neposrednoj kontroli poslovanja br. 02-1211/10-11 je poslat društvu dana 30. 12. 2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini

U okviru redovnog posrednog nadzora nad poslovanjem osiguravača, Agencija je izvršila kontrolu rada ovlašćenih aktuara, na bazi analize kvartalnih i godišnjih mišljenja koja su aktuari dužni dostavljati Agenciji u obimu i rokovima predviđenim Pravilnikom o sadržini mišljenja ovlašćenih aktuara ("Sl. list CG" br. 70/08). Tokom 2011. godine, Agencija je donijela Rješenje o izricanju mjere upozorenja (broj 02-647/13-11 od 24. 12. 2011. godine) Paul A. R. Warren-u, ovlašćenom aktuaru ATLAS LIFE osiguranja AD Podgorica, zbog nepostupanja u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara.

3.2. Nadzor nad poslovanjem društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju

Tokom 2011. godine obavljene su neposredne kontrole poslovanja 15 društava za zastupanje u osiguranju, 1 zastupnika preduzetnika i 5 društava za posredovanje u osiguranju. Nadzor nad poslovanjem predmetnih društava izvršen je putem neposrednog uvida u njihovu poslovnu dokumentaciju, i obuhvatio je sljedeće:

- ✚ ponovljene neposredne kontrole usklađenosti poslovanja 2 društva za zastupanje u osiguranju sa zakonskom i podzakonskom regulativom;
- ✚ djelimične neposredne kontrole usklađenosti poslovanja 5 društava za zastupanje u osiguranju sa zakonskom regulativom koja uređuje oblast zastupanja u osiguranju;
- ✚ ciljne neposredne kontrole poslovanja 8 društava za zastupanje u osiguranju u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju, kao i postupanja sa obrascima stroge evidencije;
- ✚ ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 preduzetnika - zastupnika u osiguranju u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju, kao i postupanja sa obrascima stroge evidencije;
- ✚ ciljne neposredne kontrole poslovanja 5 društava za posredovanje u osiguranju, sa ciljem utvrđivanja da li društvo obavlja poslove posredovanja u osiguranju u skladu sa važećim propisima koji uređuju tu oblast.

Sprovedenim neposrednim nadzorima utvrđene su određene manjkavosti i nepravilnosti u poslovanju društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju i to: obavljanje poslova zastupanja od strane lica koja ne posjeduju ovlašćenje Agencije, obavljanje poslova koje društvo po Zakonu ne može obavljati, neispunjavanje uslova koji su Zakonom propisani za izvršnog direktora, neposjedovanje saglasnosti osiguravajućeg društva kod obavljanja poslova zastupanja za više društava za osiguranje, manjkavosti u primjeni internih akata i obrazaca stroge evidencije.

Na osnovu urađenih zapisnika o izvršenim neposrednim kontrolama društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju, u izvještajnom periodu (zaključno sa 31.12.2011.

godine), Agencija je donijela 6 rješenja o izricanju mjere nadzora za otklanjanje konstatovanih nezakonitosti i nepravilnosti, kojima je naložila dostavljanje kompletnih dokaza o ispunjenosti uslova koji su podzakonskom regulativom propisani za izvršnog direktora.

Tokom 2011. godine, Agencija je kontinuirano sprovodila aktivnosti praćenja postupanja društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju po izrečenim mjerama nadzora.

DRUŠTVO ZA ZASTUPANJE/POSREDOVANJE U OSIGURANJU	PREDMET KONTROLE	MJERE NADZORA	POSTUPANJE PO MJERAMA NADZORA
IURISPRUDENS društvo za zastupanje u osiguranju	ponovljena neposredna kontrola usklađenosti poslovanja društva sa zakonskom i podzakonskom regulativom	Društvu su preporučene aktivnosti na unaprjeđenju internih procedura i poslovne prakse	realizacija je u toku
SAFE INVEST društvo za zastupanje u osiguranju	ponovljena neposredna kontrola usklađenosti poslovanja društva sa zakonskom i podzakonskom regulativom	Društvu su preporučene aktivnosti na unaprjeđenju internih procedura i poslovne prakse	realizacija je u toku
PRIMS društvo za zastupanje u osiguranju	djelimična neposredna kontrola usklađenosti poslovanja društva sa zakonskom i podzakonskom regulativom;	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-186/4-11 od 17. 06. 2011. godine) Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-186/7-11 od 20. 10. 2011. godine)	društvo je postupilo po nalogima iz rješenja
MONTAGENT društvo za zastupanje u osiguranju	djelimična neposredna kontrola poslovanja društva, sa ciljem da se provjeri da li su njegovo finansijsko poslovanje i tehnologija rada usklađeni sa zakonskom regulativom koja uređuje oblast zastupanja u osiguranju	Društvu su preporučene aktivnosti na unaprjeđenju internih procedura i poslovne prakse	realizacija je u toku
AKTUAR društvo za zastupanje u osiguranju	djelimična neposredna kontrola poslovanja društva, sa ciljem da se provjeri da li su finansijsko poslovanje i tehnologija rada usklađeni sa zakonskom regulativom koja uređuje oblast zastupanja u osiguranju	Društvu su preporučene aktivnosti na unaprjeđenju internih procedura i poslovne prakse	realizacija je u toku

DOZ društvo za zastupanje u osiguranju	djelimična neposredna kontrola poslovanja društva, sa ciljem da se provjeri da li su finansijsko poslovanje i tehnologija rada usklađeni sa zakonskom regulativom koja uređuje oblast zastupanja u osiguranju	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-189/4-11 od 17. 06. 2011. godine)	društvo je postupilo po nalogima iz rješenja
ROGOŠIĆ INVEST društvo za zastupanje u osiguranju	djelimična neposredna kontrola poslovanja društva, sa ciljem da se provjeri da li su finansijsko poslovanje i tehnologija rada usklađeni sa zakonskom regulativom koja uređuje oblast zastupanja u osiguranju	Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-189/9-11 od 20. 10. 2011. godine) Rješenje o izricanju mjere nadzora (broj 02-296/6-11 od 09. 09. 2011. godine)	društvo je postupilo po nalogima iz rješenja
PREMIJA PLUS društvo za zastupanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja Društva u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju, kao i postupanja sa obrascima stroge evidencije	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1112/6-11 je poslat društvu dana 23.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini	
IN PRO društvo za zastupanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja Društva u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju, kao i postupanja sa obrascima stroge evidencije	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1115/9-11 je poslat društvu dana 30.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini	
INDEGO PLUS društvo za zastupanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja Društva u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju, kao i postupanja sa obrascima stroge evidencije	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1120/3-11 je poslat društvu dana 06.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje	

realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini

LOJD MONTENEGRO

društvo za zastupanje u osiguranju

ciljna neposredna kontrola poslovanja Društva u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju, kao i postupanja sa obrascima stroge evidencije

Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1124/5-11 je poslat društvu dana 23.12.2011. godine

Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini

PROTEKTOR

društvo za zastupanje u osiguranju

ciljna neposredna kontrola poslovanja Društva u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju i postupanja sa obrascima stroge evidencije

Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1123/3-11 je poslat društvu dana 26.12.2011. godine

Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini

OBSES

društvo za zastupanje u osiguranju

djelimična neposredna kontrola poslovanja društva, sa ciljem da se provjeri da li su finansijsko poslovanje i tehnologija rada usklađeni sa zakonskom regulativom koja uređuje oblast zastupanja u osiguranju

Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1125/5-11 je poslat društvu dana 30.12.2011. godine

Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini

IDEAL LIFE

društvo za zastupanje u osiguranju

ciljna neposredna kontrola poslovanja Društva u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju i postupanja sa obrascima stroge evidencije

Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1113/5-11 je poslat društvu dana 06.12.2011. godine

Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti

Agencije u 2012. godini

POLIS društvo za zastupanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja Društva u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju i postupanja sa obrascima stroge evidencije	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1114/5-11 je poslat društvu dana 06.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini
ELITA MEEL preduzetnik zastupnik	ciljna neposredna kontrola poslovanja Društva u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju i postupanja sa obrascima stroge evidencije	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1117/4-11 je poslat društvu dana 23.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini
WVP CG društvo za posredovanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja, sa ciljem utvrđivanja da li društvo obavlja poslove posredovanja u osiguranju u skladu sa važećim propisima koji uređuju tu oblast	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1116/3-11 je poslat društvu dana 30.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini
PARTNER M društvo za posredovanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja, sa ciljem utvrđivanja da li društvo obavlja poslove posredovanja u osiguranju u skladu sa važećim propisima koji uređuju tu oblast	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1118/4-11 je poslat društvu dana 30.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini
BROKER INS	ciljna neposredna kontrola poslovanja,	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj

društvo za posredovanje u osiguranju	sa ciljem utvrđivanja da li društvo obavlja poslove posredovanja u osiguranju u skladu sa važećim propisima koji uređuju tu oblast	02-1119/3-11 je poslat društvu dana 06.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini
ADRIATIC AG društvo za posredovanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja, sa ciljem utvrđivanja da li društvo obavlja poslove posredovanja u osiguranju u skladu sa važećim propisima koji uređuju tu oblast	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1121/8-11 je poslat društvu dana 30.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini
AUCTOR društvo za posredovanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja, sa ciljem utvrđivanja da li društvo obavlja poslove posredovanja u osiguranju u skladu sa važećim propisima koji uređuju tu oblast	Zapisnik o ciljnoj neposrednoj kontroli broj 02-1122/2-11 je poslat društvu dana 06.12.2011. godine Donošenje mjera nadzora i praćenje realizacije istih predstavljaju aktivnosti Agencije u 2012. godini

3.3. Nadzor nad poslovanjem Udruženja - Nacionalnog biroa osiguravača

Agencija je, tokom 2011. godine, sprovodila aktivnosti nadzora nad poslovanjem Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača kao pravnog lica, osnovanog u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa društava za osiguranje koja obavljaju poslove obaveznih osiguranja u saobraćaju u Crnoj Gori. Agencija je krajem 2010. godine sačinila Zapisnik o izvršenoj djelimičnoj neposrednoj kontroli poslovanja Nacionalnog biroa u 2007., 2008. i 2009. godini i isti dostavila Udruženju 31. 12. 2010. godine.

Sprovedenim neposrednim nadzorom utvrđene su određene manjkavosti i nepravilnosti u poslovanju Nacionalnog biroa u dijelu usklađivanja internih akata sa Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju, izvještavanja Agencije, sačinjavanja posebnih finansijskih iskaza o poslovanju Garantnog fonda i načina evidencije šteta, što je rezultiralo donošenjem 5 rješenja o izricanju mjere nadzora za otklanjanje nezakornosti i nepravilnosti. Predmetnim rješenjima Nacionalnom birou je naloženo da:

- ✚ sačini i dostavi Agenciji Kriterijume za određivanje visine obaveznog doprinosa, Akt o uspostavljanju arbitraže i Kodeks ponašanja u poslovima obaveznih osiguranja;
- ✚ sačini posebne finansijske iskaze o poslovanju Garantnog fonda, i da ih zajedno sa izvještajem revizije i odlukom o usvajanju istih od strane nadležnog organa dostavi Agenciji;
- ✚ tromjesečno izvještava Agenciju o stanju sredstava Garantnog fonda;
- ✚ uskladi interna akta sa Statutom Nacionalnog biroa i Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju.

Tokom rasprave na skupštinskom Odboru za ekonomiju, finansije i budžet razjašnjene su sve nedoumice koje su postojale u vezi sa konstatacijama iz Zapisnika o izvršenoj djelimičnoj neposrednoj kontroli poslovanja Nacionalnog biroa osiguravača u 2007., 2008. i 2009. godini.

Nacionalni biro osiguravača je postupio po svim naložima iz rješenja o izrečenim mjerama nadzora. Agencija je u martu 2012. godine, u skladu sa Zaključkom skupštinskog Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, otpočela ponovnu ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja Nacionalnog biroa osiguravača.

4. RJEŠAVANJE PO PRITUŽBAMA OSIGURANIKA I DRUGIH KORISNIKA OSIGURANJA

Obzirom da po Zakonu Agencija ima obavezu da razmatra i odlučuje po prigovorima i žalbama osiguranika, odnosno korisnika osiguranja, na rad društava za osiguranje, zastupnika i posrednika u osiguranju i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, u toku 2011. godine Agencija je rješavala po 24 prigovora na rad osiguravača.

Od tog broja jedan prigovor odnosio se na životno osiguranje, a 23 su bila vezana za štete po ugovorima o neživotnim osiguranjima, pri čemu su najčešći razlozi bili nepoštovanje procedure u obradi odštetnih zahtjeva, rokova za rješavanje odštetnih zahtjeva i načina obračuna naknade štete.

Prigovori su se uglavnom odnosili na sljedeće vrste osiguranja:

- 1) Osiguranje od autoodgovornosti za štete pričinjene trećim licima;
- 2) Kombinovano osiguranje motornih vozila;
- 3) Osiguranje imovine;
- 4) Osiguranje nezgode.

Analizom dostavljenih prigovora na rad osiguravajućih društava, konstatovano je sljedeće:

- ✚ 15 prigovora je bilo osnovano;
- ✚ 8 prigovora nije bilo osnovano;
- ✚ 1 prigovor nije u nadležnosti Agencije.

Agencija je prispjele prigovore riješila na način što je od osiguravača zahtijevano da:

1. Podnosiocu prigovora dostave obrazloženu ponudu za isplatu nespornog dijela štete;
2. Podnosiocu prigovora dostave obrazloženi odgovor o odbijanju zahtjeva za naknadu štete od strane društava za osiguranje, što sa druge strane osiguraniku ostavlja mogućnost korišćenja pravnih lijekova pred drugostepenom komisijom osiguravača, odnosno pokretanja postupka za naknadu štete pred nadležnim sudovima;
3. Izvrše vještačenje odnosno rekonstrukciju štetnog događaja;
4. Traže podnosiocu prigovora dopunu dokumentacije kao dokaznih materijala, kako bi se odštetni zahtjev riješio.

Ovom prilikom naglašavamo i da postupak rješavanja pritužbi pred Agencijom ne odlaže niti sprječava eventualno pokretanje postupka za naknadu štete pred nadležnim sudovima.

BROJ PRIGOVORA	NAZIV DRUŠTVA NA ČIJI SE RAD ODNOSI PRIGOVOR	PREDMET PRIGOVORA	POSTUPANJE PO PRIGOVORU¹
03-1310/1-11 od 12. 12. 2011.	Delta Generali Osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan - već je postojalo potpisano sudsko poravnanje
03-1295/1-11 od 07. 12. 2011.	Delta Generali Osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Dostavljena ponuda za isplatu nespornog dijela štete sa upućivanjem o daljim koracima za korišćenje pravnih lijekova pred Komisijom za žalbe
03-956/1-11 od 20. 09. 2011.	Delta Generali Osiguranje AD Podgorica	osiguranje od provalne krađe	Podnosilac prigovora je dužan da dostavi račune o izvršenoj opravci kako bi se isplatila šteta
03-1359/1-11 od 26. 12. 2011.	Sava Montenegro AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan - nijesu ispunjeni uslovi za podnošenje prigovora
03-780/1-11 od 28. 07. 2011.	Sava Montenegro AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan - odluka donijeta shodno nalazu i mišljenju vještaka saobraćajne struke
03-971/1-11 od 23. 09. 2011.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	kombinovano osiguranje motornih vozila (u vezi sa obračunom PDV-a)	Prigovor neosnovan - troškovi PDV-a se priznaju i vraćaju poreskom obvezniku od strane Uprave prihoda

¹ U postupanju po prigovorima osiguranika i drugih korisnika osiguranja, Agencija se prvenstveno bavi provjerom poštovanja opštih zakonskih i ugovornih odredbi, kao i pravila procedure koju su uspostavila društva za osiguranje. Ovim se ne smatraju pitanja tehnologije obrade šteta (konkretna visina naknade štete, cijena oštećenih djelova, vrednovanje troškova, isl.) niti utvrđivanje postojanja pojedinačne krivice, kao ni visine doprinosa podnosioca odštetnog zahtjeva nastanku štetnog događaja.

03-892/1-11 od 05. 09. 2011.	Merkur osiguranje AD Podgorica	osiguranje života i priključne nezgode	Data je pisana saglasnost o promjeni ponude po osnovu nastupa teške bolesti na ponudu za slučaj smrti i doživljenja, i izvršena uplata prve rate premije predviđene ponudom
03-730/1-11	Sava Montenegro AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti za štete prčinjene trećim licima	Isplaćen nesporni dio
03-849/1-11 od 18. 08. 2011.	Delta Generali Osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Dato obrazloženje načina utvrđivanja visine obračunate štete
03-725/1-11 od 08. 07. 2011.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Isplaćen nesporni dio štete
03-595/1-11 od 30. 05. 2011.	Sava Montenegro AD Podgorica	kombinovano osiguranje motornih vozila	Prigovor neosnovan - nalaz i mišljenje vještaka potvrdio krivicu podnosioca prigovora
03-582/1-11 od 25. 05. 2011	Fond za penzijsko i inavlidsko osiguranje	-	Agencija nenadležna za rješavanje
03-365/1-11 od 20. 04. 2011.	Sava Montenegro AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Isplaćen nesporni dio štete
03-322/1-11 od 05. 04. 2011. godine	Lovćen osiguranje AD Podgorica	kombinovano osiguranje motornih vozila	Prigovor neosnovan - na bazi zapisnika o oštećenju vozila, vještačenja i rekonstrukcije štetnog događaja, utvrđeno je da ne postoji uzročna veza između štetnog događaja i nastalih oštećenja i obima oštećenja na vozilu
03-358/1-11 od 18. 04. 2011.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	kombinovano osiguranje motornih	Prigovor neosnovan - oštećenja na vozilu nijesu bila podudarna sa nalazom vještaka i zapisnikom o izvršenom uviđaju

vozila			
03-231/1-11 od 14. 03. 2011.	Sava Montenegro AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Isplaćen nesporni dio štete, za preostali je podnosilac prigovora upućen da se obrati nadležnom sudu
03-222/1-11 od 10. 03. 2011.	Delta Generali Osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Podnosilac prigovora obaviješten o obavezi da dostavi račune o izvršenoj opravci, nakon čega će se isplatiti šteta
03-42/1-11 od 21. 01. 2011.	Delta Generali Osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Podnosilac prigovora obaviješten da dostavi fiskalne račune o izvršenoj opravci kako bi se isplatila šteta
03-213/1-11 od 07. 03. 2011.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Potpisan sporazum o vansudskom poravnanju
03-1106/1-11 od 28. 02. 2011.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	Zastarjelost potraživanja
03-103/1-11 od 04. 02. 2011.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	osiguranje od provalne krađe	Potpisan sporazum o vansudskom poravnanju
03-31/1-11 od 18. 01. 2011.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	kombinovano osiguranje motornih vozila	Prigovor neosnovan - štetni događaj nije prijavljen nadležnom organu unutrašnjih poslova
03-872/9-10 od 13. 01. 2011.	Swiss osiguranje AD Podgorica	putno zdravstveno osiguranje	Društvu naloženo da se dostavi akt o likvidaciji
03-989/1-10 od 21. 01. 2011.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	Društvu naloženo da omogući pravo na prigovor

5. DOZVOLE, OVLAŠĆENJA I SAGLASNOSTI

U skladu sa ovlašćenjima iz člana 185 Zakona, Savjet Agencije odlučivao je o svim pitanjima, odnosno zahtjevima upućenim Agenciji. U toku 2011. godine održane su 24 sjednice, na kojima je Savjet, pored mjera iz postupaka nadzora, odlučivao o izdavanju ovlašćenja, saglasnosti, odobrenja i dozvola propisanih Zakonom.

Postupajući po zahtjevima pravnih i fizičkih lica za izdavanje saglasnosti i ovlašćenja, u izvještajnom periodu, Agencija je izdala 107 saglasnosti i ovlašćenja propisanih ovim Zakonom, od čega se najveći broj saglasnosti odnosio na obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju.

Pored ovoga, izdate su i 3 dozvole za rad društvima za zastupanje u osiguranju i 1 društvu za posredovanje u osiguranju, dok su tri dozvole za obavljanje poslova zastupanja oduzete u toku prethodne godine.

Na osnovu ovlašćenja povjerenih Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju, Agencija je dala saglasnost Nacionalnom birou osiguravača na nove uslove i tarife obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, koji se primjenjuju od avgusta 2011. godine, i saglasnost na izmjenu tarife obaveznog osiguranja putnika u javnom saobraćaju, koja se primjenjuje od oktobra 2011. godine.

Shodno članu 60 i 71 Zakona i Pravilnika o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju („Službeni list Crne Gore“, br. 47/09) Agencija je organizovala dva roka, u maju i novembru 2011. godine, za polaganje stručnog ispita za dobijanje predmetnih ovlašćenja.

U ova dva roka za polaganje kompletnog ispita prijavio se ukupno 71 kandidat, od čega 37 za poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju, 32 za poslove zastupanja u osiguranju i 2 za poslove posredovanja u osiguranju. Ukupan broj kandidata koji su uspješno prošli test je 42, a za popravni ispit poslije novembarskog roka ostala su 34 lica.

Uz ovo, napominjemo da je upravni spor koji po pitanju dozvole za rad Agencija već 3 godine vodi sa Magnat osiguranjem, još uvijek u toku. Razlog za ovo je što je Upravni sud Crne Gore po treći put poništio rješenje Agencije kojim se tom društvu za osiguranje oduzima dozvola za rad, kako bi se otklonila povreda pravila postupka, pri čemu se sud ni ovog puta nije upuštao u ocjenu činjeničnog stanja. Ponovni, četvrti postupak je trenutno u toku i njegovo trajanje zavisice od procesnih sredstava koje stranka – društvo za osiguranje, bude koristila ovom prilikom (odlaganja, zahtjevi za izuzeća, isl.).

6. IZVJEŠTAVANJE

U okviru svoje nadležnosti Agencija je u 2011. godini sprovodila kontinuirane aktivnosti na unapređenju sistema izvještavanja i redovne analize relevantnih indikatora o poslovanju društava za osiguranje u Crnoj Gori. Posebna pažnja je posvećena unapređenju načina sistematizovanja, nivoa obuhvata i strukture podataka i informacija o poslovanju učesnika na tržištu osiguranja sadržanih u finansijskim i statističkim izvještajima. Agencija je u kontinuitetu sprovodila aktivnosti usmjerene na pravovremeno, cjelovito i pouzdano informisanje javnosti i korisnika osiguranja o stanju na tržištu osiguranja Crne Gore.

6.1. Izvještavanje od strane društava za osiguranje i društava za posredovanje i zastupanje u osiguranju

6.1.1. Izvještavanje o finansijskim i operativnim podacima poslovanja društava za osiguranje

Agencija u kontinuitetu prikuplja operativne i finansijske podatke i informacije sa tržišta osiguranja, koji predstavljaju osnov za redovnu analizu indikatora o poslovanju društava za osiguranje u Crnoj Gori.

U skladu sa odredbama Pravilnika o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje društvo za osiguranje dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Sl.list CG", 70/08, 87/09, 21/10 i 48/11), društva za osiguranje su Agenciji dostavljala podatke i informacije prema utvrđenoj dinamici :

- *izvještavanje na mjesečnom nivou:*

U okviru redovne procedure izvještavanja Agenciji se dostavljaju podaci o osiguranju vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima u saobraćaju – AO i to o: broju zaključenih osiguranja, premiji osiguranja, broju prijavljenih šteta, broju riješenih šteta, broju likvidiranih šteta, broju plaćenih šteta, broju prijavljenih a neriješenih šteta, broju odbijenih šteta, kao i o broju izdatih zelenih kartona i prihoda ostvarenih po tom osnovu;

- *izvještavanje na tromjesečnom nivou:*

U okviru redovne procedure izvještavanja Agenciji se dostavljaju podaci o stanju i promjenama na računima kapitala, imovine, obaveza i potraživanja, tehničkih

rezervi i garantne rezerve, podaci o troškovima uprave, troškovima pribave osiguranja, troškovima u vezi sa isplatom šteta i troškovima deponovanja i ulaganja sredstava osiguranja; podaci o saosiguranju i reosiguranju viškova rizika iznad maksimalnog samopridržaja sa mišljenjem ovlašćenog aktuara; mišljenje ovlašćenog aktuara o tehničkim rezervama i o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi; mišljenje ovlašćenog aktuara o broju prijavljenih šteta i o broju i visini riješenih šteta u redovnom postupku i u sporu; podaci o visini margine solventnosti, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara; mišljenje ovlašćenog aktuara o likvidnosti obračunskog perioda; mišljenje ovlašćenog aktuara o iznosu garantne rezerve; podaci o nalazima interne revizije; finansijske iskaze koji obuhvataju: bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova i izvještaj o promjenama na kapitalu, i

- *izvještavanje na godišnjem nivou:*

U okviru redovne procedure izvještavanja Agenciji se dostavljaju godišnji finansijski izvještaj i godišnji izvještaj o poslovanju, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i izvještajem spoljnog revizora; izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara.

6.1.2. Sistem elektronskog izvještavanja

Agencija je u 2010. godini otpočela sa primjenom novog softverskog rješenja sistema za elektronsko izvještavanje. Sistem elektronskog izvještavanja obuhvata sve podatke koje su društva za osiguranje dužna dostavljati Agenciji, u skladu sa navedenim Pravilnikom, Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društava za osiguranje („Sl. list CG“, 70/08, 87/09, 21/10), Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društava za osiguranje (“Sl.list CG”, 77/10), Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete (“Sl.list CG”, 41/11), Pravilnikom o bližim kriterijumina i načinu obračunavanja rezervi za izravnanje rizika (“Sl.list CG”, 70/08) i Pravilnikom o bližim kriterijumina i načinu obračunavanja matematičke rezerve i rezerve za učešće u dobiti (“Sl.list CG”, 70/08).

Obaveze izvještavanja koja se odnose na društava za osiguranje su obuhvaćene Sistemom kroz tabele i obrazce, čime je unaprijeđena procedura izvještavanja i omogućena relativno kvalitetnija i blagovremena analiza dostavljenih podataka. U cilju adekvatnog i pravovremenog korišćenja Sistema elektronskog izvještavanja, Agencija u kontinuitetu

vrši kontrolu usklađenosti postupka izvještavanja i potpunosti i tačnosti podataka i odgovarajuće potvrde od strane odgovornih lica iz društava za osiguranje.

U cilju unapređenja kvaliteta izvještavanja i daljeg razvoja savremenih sistema analize operativnih i finansijskih pokazatelja poslovanja, Agencija je u 2011. godini sprovedla aktivnosti na izmjenama i unaprijeđenju Sistema za elektronsko izvještavanje u domenu sistematizovanja, nivoa obuhvata i strukture podataka i infomacija kao i u domenu primjene standarda u analizi relevantnih indikatora o poslovanju društava za osiguranje u Crnoj Gori.

Dodatne izmjene u Sistemu za elektronsko izvještavanje su izvršene u 2011 godini u cilju njegovog usaglašavanja sa izmjenama Pravilnika o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje društvo za osiguranje dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Sl.list CG", 70/08, 87/09, 21/10 i 48/11), u cilju povećanja nivoa efikasnosti u postupku izvještavanja i povećanja pouzdanosti u razmjeni podataka i informacija između Agencije i društava za osiguranje.

6.1.3. Izvještavanje o relevantnim aktima iz poslovanja od strane društava za osiguranje i društava za posredovanje i zastupanje u osiguranju

Agencija je u okviru svoje nadležnosti obavljala potrebne aktivnosti monitoringa i sprovedila mjere neophodne za obezbjeđivanje usaglašenosti i poštovanja odredbi primjenjive regulative u oblasti osiguranja. Navedene mjere se odnose na relevantnu dokumentaciju koju su društva za osiguranje, shodno odredbama Zakona, u obavezi da Agenciji redovno dostavljaju, a koja se odnose na sljedeće izvještaje i akte:

- dopune i promjene statuta;
- obavještenja o promjeni ovlašćenog aktuara;
- dokaze o izmjenama podataka koji se registruju u CRPS i CDA;
- obavještenja o promjeni spoljnjeg revizora;
- obavještenja o sazivanju skupštine akcionara i zapisnik sa sjednice skupštine;
- izvještaje o broju zaključenih polisa osiguranja,
- izvještaje o iznosima premije osiguranja,
- izvještaje o broju i iznosima šteta po grupama i vrstama osiguranja i
- opšte akte i akte poslovne politike.

Društva za posredovanje i zastupanje su, shodno odredbama Zakona, u obavezi da Agenciji redovno dostavljaju relevantnu dokumentaciju koja se odnosi na sljedeće akte:

- 1) promjena sjedišta društva;
- 2) promjena osnivača društva;
- 3) promjena članova odbora direktora i izvršnog direktora društva,
- 4) lično ime i adresu revizora, odnosno poslovno ime i sjedište revizora koji je izvršio reviziju finansijskih izvještaja društva za posljednju poslovnu godinu, ako se u društvu vrši revizija finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija;
- 5) godišnje finansijske iskaze;

6.2. Izveštavanje o podacima sa tržišta osiguranja Crne Gore

Agencija je, u toku 2011. godine, nastavila sa aktivnostima na unaprijeđenju postupka izvještavanja javnosti o podacima i pokazateljima sa tržišta osiguranja. Ovi izvještaji uključuju, kako osnovne pokazatelje razvoja tržišta osiguranja, tako i čitav niz specifičnih pokazatelja, putem kojih je obezbijeđeno sveobuhvatno informisanje javnosti o crnogorskom tržištu osiguranja. Kao rezultat intezivnih aktivnosti Agencija je ostvarila relativno veći stepen ažurnosti u procesu izvještavanja.

Agencija je, takođe, nastavila sa informisanjem javnosti o aktivnostima Agencije, aktuelnim informacijama sa tržišta osiguranja, o izmjenama važeće i donošenju nove regulative, kao i o podacima o osiguravajućim društvima, društvima za posredovanje i zastupanje u osiguranju, ovlašćenih posrednika, zastupnika i aktuara putem svoje zvanične internet stranice (www.ano.me).

Agencija je, tokom prethodne godine, pripremila i redovno objavljivala na svojoj zvaničnoj internet stranici izvještaje o stanju na tržištu osiguranja sa relevantnim pokazateljima na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

6.2.1. Mjesečni izvještaji

Agencija je, tokom 2011. godine pripremila 12 mjesečnih izvještaja o tržištu osiguranja. Izvještaji sadrže podatke o visini bruto fakturisane premije strukturirane po vrstama osiguranja i po društvima za osiguranje.

6.2.2. Kvartalni izvještaji

Agencija je, tokom 2011. godine, pripremila četiri kvartalna izvještaja o stanju na tržištu osiguranja, koji su obuhvatili podatke o učesnicima na tržištu osiguranja, o strukturi i visini bruto premije po grupama i vrstama osiguranja kao i po društvima, o stepenu koncentracije na tržištu osiguranja, o strukturi aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta, o visini tehničkih rezervi na nivou tržišta, kao i o strukturi deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi, visini garantne rezerve na nivou tržišta i strukturi deponovanja i ulaganja sredstava garantne rezerve, finansijskom rezultatu poslovanja društava, kao i o pokazateljima solventnosti i likvidnosti crnogorskih osiguravača.

6.2.3. Godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja

Agencija je, u 2011. godini, pripremila izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2010. godinu, koji usvojen je od strane Skupštine Crne Gore u novembru 2011. godine. Godišnji izvještaj obuhvata podatke o organizaciji i nadležnostima Agencije, pregled makroekonomskih pokazatelja u Crnoj Gori, pregled regulatornog okvira za sektor osiguranja, pregled učesnika na tržištu osiguranja i opštih pokazatelja tržišta (bruto premija, učešće bruto premije u BDP-u, gustina osiguranja, HHI index, učešće bruto premije po društvima u ukupnoj bruto premiji), analizu strukture portfelja osiguranja po grupama i vrstama osiguranja, kao i strukture aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta osiguranja, podatke o visini tehničkih rezervi i njihovoj pokrivenosti, podatke o visini garantne rezerve i njenoj pokrivenosti kao i prikaz pokazatelja poslovanja (solventnost, reosiguranje, profitabilnost, likvidnost, pokazatelji šteta), finansijskog rezultata društava za osiguranje, kao i podatke o organizaciji, nadležnostima i obračun doprinosa garantnog fonda Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore. Agencija je publikovala štampano izdanje Godišnjeg izvještaja, koji je objavljen na internet stranici Agencije.

6.2.4. Izveštavanje Savjeta za finansijsku stabilnost

Tokom 2011. godine, Agencija je kvartalno izvještavala o podacima sa tržišta osiguranja Savjet za finansijsku stabilnost, u skladu sa Zakonom o Savjetu za finansijsku stabilnost („Sl.list CG“, br. 44/10). Izvještaji koje Agencija redovno dostavlja Savjetu za finansijsku stabilnost obuhvataju podatke o bruto premiji po vrstama osiguranja, broju i iznosima šteta po vrstama osiguranja, pregledu broja polisa osiguranja po vrstama osiguranja, strukturi kapitala na nivou tržišta, strukturi tehničkih i garantne rezerve na nivou tržišta, strukturi

deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih i garantne rezerve na nivou tržišta, solventnosti cjelokupnog tržišta, strukturi bilansa stanja i bilansa uspjeha na nivou tržišta.

6.2.5. Objavljivanje finansijskih iskaza društava za osiguranje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji

Na internet stranici Agencije kvartalno se objavljuju, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Sl.list CG", 69/05, 80/08 i 32/11) i Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje društvo za osiguranje dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Sl.list CG", 70/08, 87/09, 21/10 i 48/11) i finansijski izvještaji - bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova i izvještaj o promjenama na kapitalu društava za osiguranje.

7. SARADNJA NA UNUTRAŠNJEM I MEĐUNARODNOM PLANU

U okviru sprovođenja nadležnosti Agencija je ostvarivala kontinuiranu saradnju sa Skupštinom Crne Gore, Vladom Crne Gore, Ministarstvom finansija, Savjetom za finansijsku stabilnost, Udruženjem osiguravača Crne Gore – Nacionalnim biroom osiguravača, Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Centralnom bankom Crne Gore, Komisijom za hartije od vrijednosti, Privrednom komorom, Zavodom za statistiku Crne Gore i drugim institucijama.

Agencija je, takođe, u protekloj godini, ostvarivala intenzivnu komunikaciju i saradnju sa osiguravajućim društvima u Crnoj Gori, u cilju promocije razvoja sektora osiguranja i daljeg unaprijeđenja institucionalnog i regulatornog okvira na tržištu osiguranja. U okviru saradnje sa učesnicima na tržištu osiguranja, održan je veći broj radnih sastanaka u cilju identifikovanja ključnih zajedničkih izazova za unaprijeđenje poslovanja osiguravajućih društava u Crnoj Gori i definisanja zahtjeva učesnika na tržištu osiguranja u pogledu izmjena postojećih i donošenja novih zakonskih rješenja u oblasti osiguranja.

Zaključivanjem sporazuma o zajedničkoj realizaciji projekta "Izrada i implementacija Sistema za ocjenu i praćenje finansijske stabilnosti" sa Ministarstvom finansija, Centralnom bankom Crne Gore i Komisijom za hartije od vrijednosti, a u saradnji sa Savjetom za finansijsku stabilnost Agencija je započela sa implementacijom navedenog projekta. U okviru realizacije Projekta kontinuirano se sprovode aktivnosti usmerene na razvoj indikatora koji će poslužiti kao osnova za rano otkrivanje i eliminaciju rizika koji mogu ugroziti održavanje stabilnog finansijskog sistema.

Agencija je, u saradnji sa Ministarstvom finansija kao nosiocem posla, u 2011. godini učestvovala u pripremi Pretpristupnog ekonomskog programa za Crnu Goru za 2011. – 2014., kojim je obuhvaćena analiza institucionalnog i regulatornog okvira i ekonomska analiza trendova u sektoru osiguranja, sa odnosnim planiranim aktivnostima za period od 2011. do 2014. godine.

U sklopu projekta "Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora", a pod IPA 2008 fondom, nastavljene su aktivnosti stručne podrške finansijskim regulatorima u Crnoj Gori u izgradnji institucionalnih kapaciteta, putem tehničke pomoći i edukacije zaposlenih. U sklopu Twining projekta u toku 2011. godine je održano je više seminara u saradnji sa Holandskom narodnom bankom. U okviru tehničke pomoći, Agenciji je obezbijedena podrška u izmjenama zakonodavstva u oblasti osiguranja, u cilju daljeg usklađivanja sa EU direktivama i predstavljanja novih metoda nadzora zasnovanih na analizi rizika. U okviru realizacije projekta takođe je izvršena prezentacija principa i zahtjeva iz grupe direktiva u okviru koncepta supervizije Solventnost 2, kao i u kontroli društava za osiguranje u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Projekat je uspješno okončan u novembru 2011. godine.

U 2011. godini je uspješno završena i realizacija projekta "Jačanje kapaciteta Ministarstva finansija za efikasno planiranje, analizu i upravljanje javnim finansijama u cilju pružanja podrške težnjama države ka ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i integracije u Evropsku uniju", u saradnji sa Ministarstvom finansija, kroz Program za razvoj kapaciteta (CDP). U okviru Projekta obezbijedena je ekspertska i tehnička pomoć Agenciji u cilju unapređenja regulatornih i nadzornih kapaciteta. Imlementacija Projekta je obuhvatila i unaprijeđivanje aktuarskih kapaciteta uz tehničku pomoć izabranih stručnih konsultanata u oblasti primjene metoda procjene tehničkih rezervi osiguravajućih kompanija i analize relevantnih aktuarskih kategorija.

U odnosu sa međunarodnim institucijama ističemo da je Agencija nastavila saradnju sa međunarodnim udruženjem supervizora u osiguranju IAIS (International Association of Insurance Supervisors), čiji je član od 2009. godine. Članstvo u ovom udruženju omogućava uspostavljanje bliže saradnje i razmjene informacija sa institucijama nadzora osiguranja u svijetu, što je od velikog značaja kad je u pitanju jačanje kvaliteta obavljanja redovnih poslova u Agenciji.

Agencija je u 2011 godini nastavila sa intezivnim aktivnostima na daljem unaprijeđenju saradnje i razmjene najbolje međunarodne prakse sa ostalim supervizorima iz okruženjana

institucionalnom nivou. U cilju efikasnijeg obavljanja regulatorne funkcije, Agencija je nastavila saradnju i kontakte sa regulatornim organom austrijskog finansijskog tržišta - FMA, Agencijom za nadzor osiguranja Slovenije, Hrvatskom agencijom za nadzor finansijskih usluga, Agencijom za osiguranje u Bosni i Hercegovini, Agencijom za osiguranje Republike Srpske, Agencijom za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Agencijom za nadzor osiguranja Makedonije i Centralnom bankom Kosova.

Agencija je, u toku 2011. godine, imala aktivno učešće na godišnjim sastancima supervizora osiguranja, koji se organizuju u cilju razmjene informacija o poslovanju društava za osiguranje koji predstavljaju djelove finansijskih grupacija. Ovakav način razmjene informacija omogućava zajedničko procjenjivanje rizika u poslovanju finansijskih grupacija, a samim tim i lokalnih kompanija, i razvijanje dalje strategije u rješavanju istih. U izvještajnom periodu, predstavnici Agencije su prisustvovali:

- ✚ drugom sastanku supervizora Merkur Grupe, organizovanom od strane FMA (Austrian Fianancial Market Authority), za zemlje koje nijesu članice Evropske unije;
- ✚ prvom sastanku supervizora Grawe Grupe, organizovanom od strane FMA (Austrian Fianancial Market Authority), za zemlje Balkana u kojima posluju ćerke kompanije Grawe Beč;
- ✚ drugom sastanku supervizora Vienna Insurance Group (osnivača i vlasnika Wiener Steadtiche osiguranja), organizovanom od strane FMA (Austrian Fianancial Market Authority), kojem su prisustvovali predstavnici regulatora zemalja članica EU i zemalja koje nijesu članice EU, a imaju bilateralni memorandum o saradnji sa FMA;
- ✚ prvom sastanku supervizora Uniqa grupe, u organizaciji austrijskog FMA, za regulatore iz CEET zemalja;
- ✚ prvom sastanku supervizora Triglav Grupe, organizovanom od strane slovenačke Agencije za nadzor osiguranja.

Aktivnosti poslovne saradnje Agencije sa gore navedenim institucijama u zemlji i inostranstvu usmjerene su ka daljem razvoju crnogorskog tržišta osiguranja kroz unapređenje regulatornog i insitucionalnog okvira i kroz obavljanje nadzornih aktivnosti u skladu sa evropskim preporukama i standardima.

8. STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH

Agencija planski sprovodi proces edukacije zaposlenih tako da, u skladu sa raspoloživim kapacitetima, obezbjeđuje njihovo stručno usavršavanje iz oblasti osiguranja, aktuarstva, revizije, računovodstva, informacionih tehnologija itd.

Predstavnici Agencije su u prethodnoj godini prisustvovali brojnim seminarima, simpozijumima i savjetovanjima od kojih su najznačajniji:

- ✚ seminar organizovan od strane DNB (Nacionalne holandske banke), u okviru twining projekta EU “Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora”, na kojem je bilo riječi o pokazateljima razvoja tržišta osiguranja, izvještavanju regulatora, off-site kontroli i nadzoru finansijskih grupacija;
- ✚ seminar o MSFI standardima za prudencijalne i regulatorne svrhe povodom Programa računovodstvenih reformi i institucionalnog jačanja (projekat REPARIS), u organizaciji Svjetske banke, Centra za reformu finansijskog izvještavanja, a u saradnji sa Austrian Development Cooperation, na kojem se posebna pažnja posvetila temama vezanim za nove izmjene MSFI i MRS standarda, Bazel-a III, Solventnost II i dr.;
- ✚ seminar na temu „Solventnost II – Pilar 2“, u organizaciji DNB (Nacionalne holandske banke) u okviru twining projekta EU “Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora”, na kojem je bilo riječi o osnovnim principima solventnosti II, internim modelima, načinu formiranja tehničkih rezervi, margini solventnosti, adekvatnosti kapitala, sistemu upravljanja rizicima osiguravajućeg društva, grupnoj superviziji i dr.;
- ✚ seminar na temu „Reosiguranje“ u organizaciji DNB (Nacionalne holandske banke), a u okviru twining projekta EU “Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora”, na kome su učesnicima prezentovane osnove reosiguranja i aspekt reosiguranja u okviru solventnosti II kao i značaj katastrofalnih rizika u projektu solventnost II;
- ✚ seminar na temu “Risk Based Supervision”, organizovan od strane Agencije za nadzor osiguranja Makedonije, na kome su učesnici upoznati sa osnovama supervizije na bazi rizika, uz prezentaciju praktičnog iskustva Njemačke, Slovenije i Mađarske u primjeni supervizije na bazi rizika;
- ✚ IX međunarodni simpozijum iz osiguranja na temu „Nadzor i kontrola poslovanja osiguravajućih kompanija“, u organizaciji Udruženja aktuara Srbije i Ekonomskog fakulteta iz Beograda;
- ✚ III kurs za kontinuiranu edukaciju aktuara i finansijskih stručnjaka u osiguranju, u organizaciji Instituta za osiguranje i aktuarstvo i Udruženja aktuara Srbije;
- ✚ prva međunarodna konferencija interne revizije u Crnoj Gori na temu „Unapređenje efikasnosti interne revizije“;

- ✚ konferencija na temu „Izazovi prilikom usklađivanja nacionalne regulative i supervizije iz oblasti osiguranja sa evropskim direktivama“, na kojoj se govorilo o izazovima Sloventnosti II, rizicima supervizije, kao i o aktuelnim pitanjima iz oblasti supervizije osiguranja. Ovaj skup održan je pod pokroviteljstvom Agencije za nadzor osiguranja Makedonije, organizaciju je podržao USAID partner programa za finansijsku stabilnost;
- ✚ seminar za članice IAIS, u organizaciji Agencije za finansijski nadzor Poljske - KNF, na kojem su učesnicima prezentovani rad i iskustvo supervizora tržišta osiguranja u Poljskoj, vezano za osnovne principe ICP-a (Insurance Core Principles);
- ✚ savjetovanje na temu "Praktična primjena najnovijih MRS i MSFI pri izradi godišnjeg računa za 2010. godinu" održanog u organizaciji Instituta internih revizora Crne Gore (IIRCG).

U izvještajnom periodu, putem brojnih realizovanih projektnih aktivnosti i učešćem na renomiranim stručnim seminarima i konferencijama, značajno je unaprijeđen nivo stručnih kapaciteta zaposlenih u Agenciji.